

Nr 322.

Av herr **Johansson** i Norrfors m. fl., om viss ändring av bestämmelserna i kungörelsen angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet.

Jämlikt kungl. kungörelse den 22 juni 1928 angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet kan statsbidrag till förrättningskostnader utgå med viss del av kostnaden under bland annat den förutsättningen, att vederbörlig förrättning blivit fastställd.

Det är uppenbart att staten principiellt icke bör lämna bidrag till åtgärder, som icke bli bestående i det allmännas intresse. Lantmäteriförrättning som av en eller annan anledning icke blivit fullföljd och fastställd bör ur denna synpunkt icke belasta statsverket med kostnader för statsbidrag. Emellertid har staten genom restriktiv jordlagstiftning på grund av jordpolitiska skäl i betydande grad inskränkt på den enskilda förfoganderätten då det gäller delning av fastighet. Vid den bedömning förrättningsmännen härvidlag har att göra gälla regler, se jorddelningslagen 1 kap. 8 § och 19 kap. 3 §, som helt naturligt icke för varje enskilt fall kunna vara i detalj utformade och som därför vid tillämpningen måste ge rum för en tolkning grundad ej enbart på föreliggande ortsförhållanden utan också på den inställning till fastighetsbildningen, som statsmakterna i enlighet med den allmänna näringspolitiska utvecklingen må ha givit uttryck för. Utvecklingen har efter jorddelningslagens tillkomst gått i sådan riktning, som medfört allt snävare tolkning av de restriktiva jordpolitiska reglerna. Detta har medfört att jorddelning, som ansetts tillåtlig vid den tidpunkt, då lantmäteriförrättning söktes och prövats av förrättningsmännen, vid fastställelseprövning kanske ett par år efteråt och senare icke ansetts böra äga rum på grund av den då gällande jordpolitiska uppfattningen. Detta har då lett till förrättningsens undanröjande med påföljd att ej heller statsbidrag till förrättningskostnaderna kunnat utgå, oaktat stort behov därav förelegat. Den enskilde måste då anses ha oförskyllt åsamkats kostnader, som statsverket skäligen bort betala.

Det är visserligen så att frågan om tillstånd till delning kan jämlikt 4 kap. 4 § i jorddelningslagen redan på ett tidigt stadium, innan mera kostsamma förrättningsåtgärder vidtas, underställas domstol för prövning och avgörande. Denna åtgärd medför emellertid avsevärd tidsutdräkt, det kan gälla ett år och mera. Det är därför helt naturligt att både sakägare och förrättningsmän icke gärna tillgripa denna åtgärd, när det icke föreligger någon som helst tvekan om att den begärda och av förrättningsmännen tillåtna

delningen icke skulle godkännas av granskande och fastställande myndighet. Man kan ju ha haft bekräftelse därå exempelvis genom att domstolen helt nyligen prövat och godkänt ett liknande fall med enahanda förutsättningar ur jordpolitisk synpunkt.

Visserligen lär det icke förekomma allt för ofta att förrättningar helt undanröjts. Detta betyder emellertid icke att nu ifrågasatt ändring av statsbidragskungörelsen saknar betydelse. De fall då undanröjande förekommer kunna ekonomiskt medföra stora olägenheter för den enskilde. Det är måhända så att domstol i tveksamma fall icke ansett sig kunna underlåta att även ta hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna, därest förrättning icke fastställes. Sådana hänsyn böra väl rätteligen icke tas och skulle ej heller komma i fråga om möjlighet funnes att i händelse av förrättnings undanröjande mildra de ekonomiska olägenheterna därav för den enskilde.

På grund av vad sålunda framhållits tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande av förslag till sådana ändrade bestämmelser angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet, att bidrag må utgå jämväl till kostnader för förrättning, som på grund av jordpolitiska skäl icke kunnat fastställas.

Stockholm den 23 januari 1946.

Lars E. Andersson
i Hedensbyn.

G. Hedlund.

J. H. Johansson
i Norrfors.
Ivar Johansson
i Mysinge.